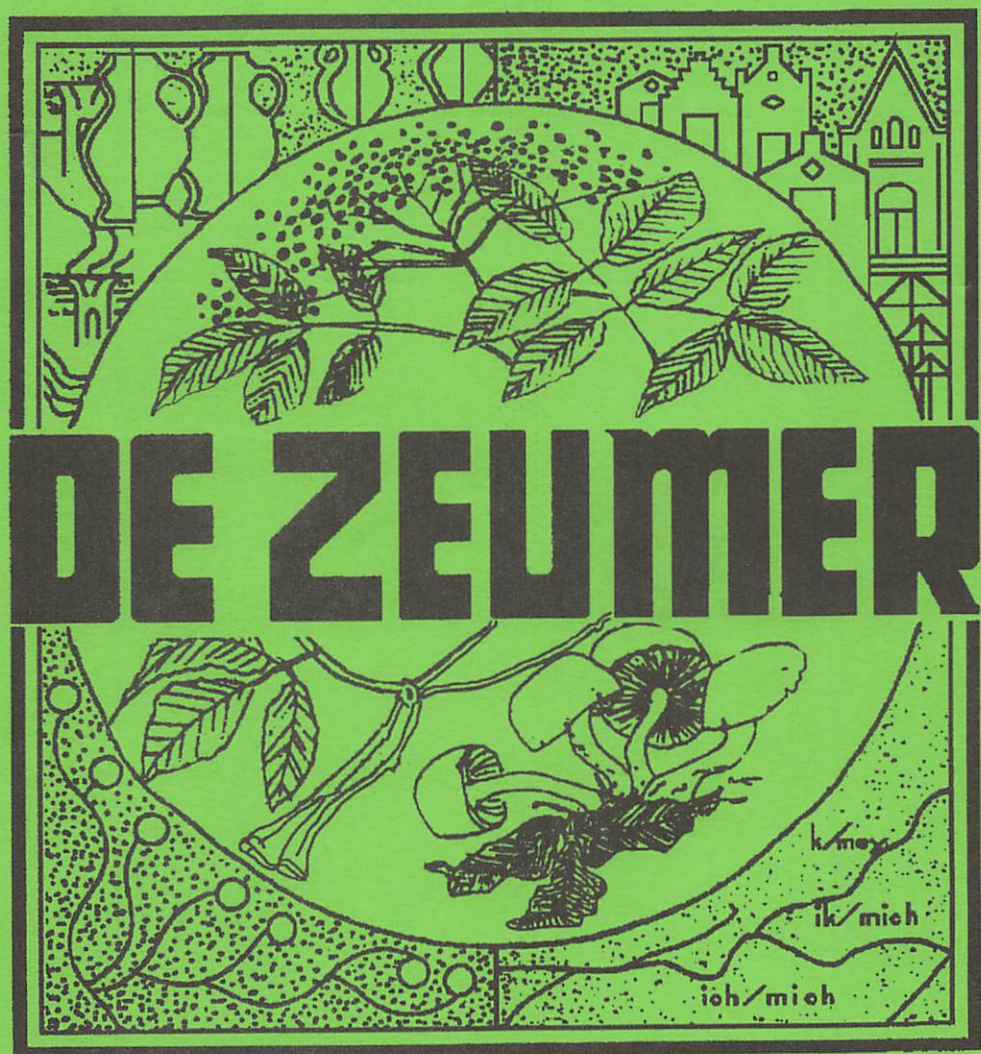




2000-3



Heemkundevereniging

Beesel/Reuver/Belfeld/Swalmen
Postbus 4643
5953 ZG Reuver

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de gemeenten Belfeld, Beesel en Swalmen als werkgebied. De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streekeigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Redactie: Jan Geerlings
Loe Giesen
Wim Hoezen
Coby Klinkhamer - van den Assem

Redactie-adres: Paulus Potterstraat 5
5953 JG Reuver

Bezorgers: Beesel:
Jan Geerlings

Swalmen:
Arie de Wit

Reuver:
Lambert Niemans

Belfeld:
Twan Ernst

De Zeumer is het kwartaalblad van heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Leden ontvangen dit blad alsmede het jaarboek voor f 32,50 per jaar.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken. Overdrukken met vermelding van de bron zijn uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming.

Inhoud

Inhoud	1
Van de redactie	2
Programma	3
Tentoonstellingen in de regio	4
Informatiecentrum in oude raadhuis te Beesel	5
Lezing kadastrale archieven	7
Wat is de bedoeling van de heemkunde?	8
Reuver rond 1900	9
Zomaar een bidprentje	11
Een bijzondere prehistorische tekening uit het Swalmdal?	12
De tijd van het Rijke Roomse Leven	17
Archiefervaringen	18
Belfeld 100 jaar geleden	20
De kloostertuin van het H. Hartklooster te Reuver	21
Selectie jongere bouwkunst zgn. MSP (1850-1940)	24
Soldaten op doortocht	28

Van de redactie

De zomervakantie zit er inmiddels al weer op en de redactie is vol goede moed aan de slag gegaan om dit deel 3 van het nieuwe millennium voor U samen te stellen. Niet alle leden hebben hun vakantie gebruikt om artikelen voor de Zeumer te schrijven.

In de redactievergadering hebben we even gefilosofeerd wat we kunnen doen om de kwaliteit van ons blad in de toekomst nog verder te verbeteren. In het huidige digitale tijdperk denk je dan snel ook aan de digitale snelweg; internet dus. Echter niet al onze leden zijn reeds "on line". In de vorige editie hebt U ook kunnen lezen over een CD-ROM die uitgebracht is.

Het internet is voor heemkundigen een belangrijk medium geworden. Kijk bijvoorbeeld ook eens naar www.limburger.nl. Onder de rubriek "Service" vind je "Limburgse links" en onder "Hobby" zijn een groot aantal heemkundige "Home pages" te vinden waaronder ook "Genealogische en streekhistorische gegevens Beesel, Belfeld en Swalmen" van ons redactielid Loe Giesen.

Hebt u ideeën voor kwaliteitsverbetering van de Zeumer, laat het ons dan weten.

Kopij voor de eerstvolgende Zeumer s.v.p. inleveren vóór 1 november. De Zeumer 2000-4 zal begin december verschijnen.

Programma

- 13 november** Lezing over het nut van kadastrale archieven t.b.v. historisch onderzoek door M. Verheijen, medewerker van het Kadaster te Roermond (zie elders in deze Zeumer).
- 10 december** Contactmiddag Genealogie in het verenigingslokaal van 13.00 - 17.00 uur.

Daar door omstandigheden de datum van een activiteit wel eens kan wijzigen, wordt U verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even contact op te nemen met iemand van het bestuur.

Verenigingslokaal: Den Roover 8 te Reuver.

Geopend iedere maandagavond van 20.00 - 22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

Tentoonstellingen in de regio

Pottenkijkers gevraagd!

In 1995 deed de archeologische werkgroep van de Heemkundevereniging Roerstreek 1995 een opgraving te Vlodrop. De vondsten van de opgraving, een grafveld van ca. 700 voor Christus, worden getoond.

Te zien t/m 28 januari 2001.

Roerstreekmuseum, Kerkplein 10, St. Odiliënberg.

Openingstijden dinsdag t/m vrijdag van 10.30 - 16.30 uur en zondag van 13.30 - 17.30 uur.

* * *

Het Steijl van Arnold Janssen.

Fototentoonstelling ter gelegenheid van het 125-jarige bestaansfeest van de Congregatie van het Goddelijk Woord aan de hand van een aantal thema's o.a. gebouwen, processies, hoogwater, de tramlijn Venlo-Tegelen-Steijl, de brandweer en de zusterkloosters.

Te zien t/m 29 oktober 2000.

Missiemuseum, St. Michaelstraat 7, Steijl.

Openingstijden dinsdag t/m vrijdag van 10.00 - 17.00 uur en zondag van 13.00 - 17.00 uur.

Informatiecentrum in oude raadhuis te Beesel

Stichting Beesel en Haar Toekomst heeft het initiatief genomen om een informatiecentrum op te richten dat onder andere inzicht geeft in de cultuurhistorische ontwikkeling van Beesel. Het is de bedoeling om informatie te geven over culturele- en landschappelijke ontwikkeling van het dorp. Daarbij wil het centrum ook een functie vervullen in het verwijzen naar evenementen en het verstrekken van folders en kaarten. Ook worden specifieke Beeselse producten verkocht zoals ansichtkaarten van Beesel en het keramische drakebeeldje. Het draaksteken, dat om de zeven jaar plaatsvindt, zal continu aandacht krijgen.

Het cultuurhistorisch informatiecentrum wordt gevestigd in het oude raadhuis, dat is gehuurd van de familie W. van den Borst. Omdat het meer dan 120 jaar oude raadhuis op de gemeentelijke monumentenlijst is geplaatst mogen aan dit pand nauwelijks veranderingen worden aangebracht. De drie participanten zijn Stichting Beesel en Haar Toekomst, Stichting Draaksteken en Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal.

De inrichting van het centrum is begroot op f 55.000,00. Er zijn Europese- en gemeentelijke subsidies (o.a. in het kader van de Euroga) toegezegd tot een bedrag van f 44.000,00. De overige f 11.000,00 zijn door sponsoring bijelkaar gebracht. Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal staat garant voor een bijdrage van f 3.600,00. Mocht ondanks alle inspanningen het project toch niet helemaal van de grond komen dan komen deze f 3.600,00 in de vorm van goederen (vitines e.d.) bij de Heemkundevereniging terecht.

De heemkundevereniging krijgt een eigen ruimte ter beschikking die gedeeltelijk zal worden gebruikt voor een semi-permanente tentoonstelling (waarbij te denken valt aan buurtschap Ronckenstein, kasteel Nieuwenbroeck en molen de Grauwe Beer) en voor het overige voor een wisselende tentoonstelling die divers van aard kan zijn. Daar de heemkundevereniging altijd kenbaar heeft gemaakt niet te streven naar een eigen expositieruimte, kan ze toch haar collecties tonen zonder zelf

het geheel organisatorisch te moeten dragen. Zodra de ideeën verder zijn uitgewerkt, hiervoor is een gespecialiseerd bureau in de arm genomen, zal Stichting Beesel en Haar Toekomst alles overdragen aan een nieuw op te richten stichting waar de drie participanten ieder voor 1/3 zeggenschap in krijgen. Deze nieuwe stichting is dan tevens verantwoordelijk voor het opzetten van eventuele exposities. Hierdoor is de heemkundevereniging weer terug op haar basis om alleen spullen ter beschikking te stellen zonder zelf een museum te runnen. De contacten namens de heemkundevereniging worden onderhouden door Wiel Luys.

Suggesties voor een benaming van het informatiecentrum zijn welkom bij het bestuur van de heemkundevereniging. Dit zal de suggesties dan doorgeven aan de drie participanten van het informatiecentrum.

Het Bestuur

Lezing kadastrale archieven

Van dhr. M. Verheijen de spreker van de lezing op 13 november met als thema 'Het nut van de kadastrale archieven t.b.v. historisch onderzoek', ontving de vereniging de volgende toelichting.

Begonnen wordt met een toelichting op het huidige takenpakket van het Kadaster. Menig toehoorder zal verrast zijn over de vele terreinen waarop het Kadaster thans actief is.

De vraag of het kadastrale archief belangrijk kan zijn bij historisch onderzoek wordt beantwoord door uitvoerig in te gaan op de opbouw van dit archief. M.a.w. hoe is het Kadaster gestart en welke gegevens zijn in het archief opgeborgen. Aan bod komen de vastlegging van de gemeentegrenzen, de driehoeksmeting, de opmetingen, de eerste kaarten en perceelregisters, de basis voor het heffen van grondbelasting en de akten van overdracht. Ter illustratie worden voorbeelden uit de directe regio gepresenteerd.

Het tweede deel van de lezing start met de presentatie 'de geboorte van een tweeling' waarin de historie van het Kadaster Limburg in een breder perspectief wordt geplaatst. Temeer daar deze historie sterk afwijkt van die van het Nederlandse Kadaster.

Aansluitend komt de toegankelijkheid van het kadastrale archief aan bod en worden de toekomstige ontwikkelingen toegelicht.

Tenslotte is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

De presentatie gebeurt aan de hand van ongeveer 70 illustraties en duurt ongeveer een uur en drie kwartier.

EEN TAAK VOOR IEDERE BELFELDENAAR.

WAT IS DE BEDOELING VAN DE HEEMKUNDE?

De meeste mensen zullen wel eens gehoord hebben van heemkunde, en hun gedachten dan direct naar die een of andere verzamelaar van z.g. oude rommel zoals stenen, oude gebruiksvoorwerpen, tinnen schalen of borden, oude foto's en nog veel meer. Heemkunde is niet een vrijetijds-besteding van een onderwijzer of dorpspastoor, neen heemkunde kan en moest door iedereen beoefend worden.

Eerst zullen we in enkele woorden U trachten duidelijk te maken wat de heemkunde wil. Zij wil iedereen kennis bijbrengen van de bodem waarop wij leven, de geschiedenis van het dorp, de gebruiken en de folklore die bestaan hebben of nu nog bestaan, en niet te vergeten de taal die plaatselijk gesproken wordt, het dialect. Dan zijn er nog de geschiedenis van de parochie en de bouw van de boerderijen.

Iedereen is natuurlijk niet in staat een grondige studie te maken van dit alles. Dat hoeft ook helemaal niet. Het is reeds

veel waard als men interesse heeft voor hetgeen de heemkunde wil, als men in zijn dagelijkse leven de gebreken en gewoonten van de ouders en voorouders in ere houdt. Dan al wordt er ongemerkt heemkunde beoefend. Vooral in deze tijd worden veel oude gebruiken bedreigd.

Heemkunde is dus niet het werk van een enkeling. Ieder die zin heeft kan meehelpen bij het verzamelen van gegevens bv. over het dialect. U kent een oud spreekwoord of een of andere naam die thans niet meer gebruikt wordt. U herinnert U een oud verhaaltje van Uw vader of moeder over weerwolven of heksen, dat zich in Belfeld zou hebben afgespeeld. U kent nog dialectische namen van weilanden of boerderijen. Als U eens niets te doen hebt schrijf ze op, en aarzel niet als een heemkundebeoefenaar zulke dingen nodig heeft en er om vraagt. Hebt U thuis nog een oud petroleum-lampje, doe het niet van de hand, maar bewaar het; voor de heemkunde is het van groot belang. Misschien weet U ook nog wel iets over Uw boerderij, waar vader en grootvader al hebben gewoond.

Dit zijn slechts enkele van de vele punten die de heemkunde interesseren. Helpt de heemkundebeoefenaar bij zijn verzamelen. Als we zo te werk gaan kunnen we straks allemaal veel meer over Belfeld te weten komen dan we ooit hadden durven verwachten.

Het is U wellicht duidelijk geworden, dat heemkunde geen kapitaal kost, maar dat zij U iets moois kan schenken nl. de gebondenheid en liefde voor de omgeving, het heem.

Bron: GA Venlo, Tegelsche Courant 28 juli 1956.

Reuver rond 1900

Zaterdag 8 oktober 1955 vierde de Boerenbond Reuver het gouden jubileum. Bij die gelegenheid werd een artikel in Ons Weekblad geplaatst. Er stond geen naam van de schrijver onder het artikel, maar als wij het goed beoordelen, dan zou het betreffende artikel best van de hand van het hoofd van de jongensschool, wijlen meester Aquarius kunnen zijn. Wie kende destijds niet de stijl van schrijven van hem? En hij stond bij de boerenstand lang als een soort adviseur in een goed boekje.

De inleiding van het artikel:

'Bij een jubileum past een terugblik en een vooruitzien. Wanneer we dan over deze reeks van jaren terugzien naar de tijd rond de eeuwwisseling, dan rijst er voor de geest het beeld van een landschap, dat in zijn ietwat sombere beslotenheid zou kunnen beantwoorden aan de sfeer van de bekende Noorse roman: 'En eeuwig zingen de bossen.'

Bossen lagen er, wijd en zijd uitgestrekt aan weerszijden van de Beeselse weg; bossen langs de Rijksweg van Swalmen tot bij 'de Klok', de weg naar Bergerhof leidde insgelijks door de bossen van de 'Vossekoel'. Het Broek was een variërend landschap van bos-, heide- en moerasgebied, met de vegetatie van gagelstruik, wollegras, biezten, veenmos, afgewisseld met 't domein van varens en bramen. In de vogelwereld van dit gebied namen fasanten en korhoenders een belangrijke plaats in, terwijl scharen van krijgende kievitten en schelkrijtende 'sjrluten' de lucht vervulden met hun dartel lawaai.

Grof wilde, in casu wilde varkens werden gesignaleerd en ook geschoten in het Maasveld onder Leeuwen, terwijl een bijzonder vermaard jachtavontuur, dat als spannende gebeurtenis onuitwisbaar gegrift is in de annalen van de Reuverse jagerskronieken, er op wijst, dat ook de streek rond de Kievit somwijlen door soortgelijk grof wild onveilig werd gemaakt.

De geschiedenis leert ons dat er na de middeleeuwen een nieuw tijdperk in het wereldgebeuren werd ingeluid door de uitvinding van het compas, het buskruit en de boekdrukkunst.

In dezelfde geest zou kunnen worden vastgesteld, dat het uiterlijk beeld van het Reuverse landschap in snel tempo zou gaan veranderen door de uitvinding en toepassing van de kunstmest'. Enz. enz.

Wij vonden deze beschrijving best de moeite waard om ze nog een keer voor u vast te leggen.

Sjra Vintcent

Zomaar een bidprentje

Jezus † Maria † Jozef † Lambertus.

Bid voor de ziel van zaliger

JOANNA CATHARINA BOVENS,

sedert 5 Mei 1869 weduwe van

Joannes Severinus Vrancken,

in leven Notaris te Meersen,

geboren te Elsloo 16 Juni 1826 en, voorzien van
de H.H. Sacramenten, in den Heer ontslapen te
Reuver 23 Februari 1908.

Van de eerste jeugd af weeze, had
zij het geluk door de eerw. Ursulinen
te Maaseijk in de vreeze des Heeren, het
begin der wijsheid, te worden opgevoed.

Voorbeeldige echtgenootte en moeder,
zocht zij haar levensgeluk uitsluitend
in het volbrengen van de taak haar
opgelegd.

Al hare kinderen kozen den Heer
als hun erfdeel, beide zoons als priester,
de drie dochters in de Congregatie
der *Filles de la Croix*.

Hare laatste levensjaren bracht zij
door in vrede, verbeiderend den dag,
dat God haar tot Zich zou roepen,
om haar het loon van haar goede
werken te geven.

Zij ruste in vrede!

Onze Vader. — Wees gegroet.

VENLO, UITTENDRUCK

De weduwe Vrancken-Bovens vestigt zich oktober 1904 van-
uit Luik in de gemeente Beesel en woont tot aan haar overlij-
den in 1908 op de pastorie te Reuver bij haar zoon pastoor
Jacques Vrancken.

Zoals op het prentje vermeldt staat '*kozen al hare kinderen
den Heer als hun erfdeel*'. In 1908: Marie en Elise in de con-
gregatie te Luik, Antoinette in de congregatie te Reekheim,
Hubert pastoor van de parochie van de Heilige Servatius te
Luik en, zoals al gezegd, Jacques pastoor te Reuver.

Wim Hoezen

Een bijzondere prehistorische tekening uit het Swalmdal?

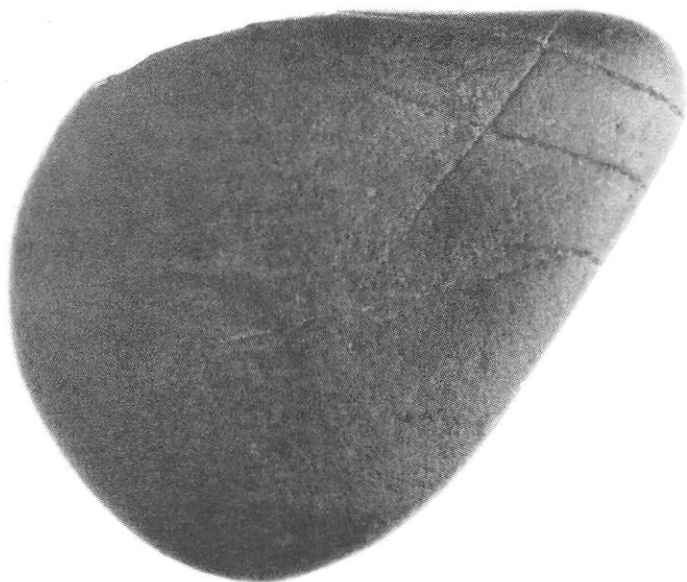
Op maandag 15 november 1999 liet Jos Alers, lid van onze vereniging, me een steentje zien dat hij bij het wandelen in het Groenewoud (gem. Swalmen) ten noorden van de Swalm vlakbij een vennetje had gevonden. Het betreft een hartvormig steentje met een grootste lengte van 44 mm en een grootste breedte van 32 mm. De dikte bedraagt ca 5 mm. Het is gemaakt uit een kwarsitisch gesteente, dat in de nabijheid van de vindplaats op diverse plaatsen kan worden gevonden. Over het oppervlak lopen enkele ingekraste lijnen, waaronder een tweetal vrijwel parallel aan elkaar.

Deze vondst had hij ook al aan Jos Deeben, archeoloog en steentijd-archeoloog, laten zien en die meende te doen te hebben met een voorwerp dat waarschijnlijk thuis hoort in de Tjongercultuur (Federmessercultuur); in ieder geval in het eind van het laat-paleolithicum.

De Tjongercultuur is een jagerscultuur, die te plaatsen is tussen ca 10.000-9.000 v. Chr. Een periode op het eind van de laatste ijstijd. De rendierkudden trokken zich naar het noorden terug en ons land raakt begroeid met berken en later dennen. In de bossen en beken leefden o.a. de eland, het edelhert, de beer en de bever. In onze streken wordt deze cultuur omstreeks 9000 v. Chr. opgevolgd door de laatpaleolitische Ahrensburgcultuur. Het feit dat in de omgeving van de vindplaats al veel materiaal gevonden is uit het laat-paleolithicum is met genoemde datering dus niet in tegenspraak.

Afbeeldingen uit het laat-paleolithicum zijn in ons land en de directe omgeving zeldzaam. Maar met name nu er de laatste decennia wat meer op wordt gelet, komen er mondesmaat meldingen van deze vondsten. Zo werd laatstelijk nog in 1997 bij een onderzoek van een Federmesser-vindplaats in het Linnerveld een interessante afbeelding gevonden, waaraan in

de pers vrij uitvoerig aandacht werd besteed als zijnde de oudste tekening van Nederland¹. De steen was als retouchoir gebruikt voor het bewerken van vuursteen. Dergelijke werktuigen van kwartsiet komen vaker in steentijdnederzettingen voor om hiermee vuurstenen voorwerpen te bewerken. Op de steen is een driehoek getekend met horizontale lijnen die met een vuurstenen werktuig – zogenaamd een steker - moeten zijn ingegraveerd. Op grond van de gebruikte steensoort, de indrukjes van de bewerking van vuursteen, werd de versiering gedateerd in het laat-paleolithicum of vroeg-mesolithicum. Vooral ook omdat geen jonger of ouder materiaal werd aangetroffen en de vindplaats goed intact was. Als ouderdom werd ca 10.000 v. Chr. opgegeven. Daarmee is de tekening de oudste min of meer complete afbeelding die ooit in ons land werd gevonden.



¹ Zie Leo Verhart, Serge Polman en Boudewijn Voormolen, De oudste tekening van Limburg. Een graving uit een Federmesser-vindplaats bij Linne. In: Archeologie in Limburg nr 75, maart 1998, blz. 5 t/m 11.

Uit *Federmesser* context zijn enkele retouchoirs bekend met kleine streepjes en stukken vuursteen met netvormig motief. In een enkel geval vinden we een laddervormig motief, zoals in Budel-Dorpplein en Nederweert-De Banen.²

Op de Federmesser-cultuur volgende *Ahrensburg-cultuur* (ca 9.000-8300 v. Chr.). Hieruit zijn ook een aantal gravingen bekend. Zo werd in augustus 1950 onder de gemeente Echt een vindplaats van de Ahrensburgcultuur ontdekt. Na Vessem was het de tweede Ahrensburgcultuur-vindplaats die in ons land gevonden werd. De concentratie artefacten beperkte zich tot een oppervlak van 20 bij 30 m. De jachtinventaris bestond uit diverse spitsen, stekers, schrabbers, boortjes, klingen. Het meest opmerkelijke stuk was een retouchoir met zigzagversiering, die ten dele met klosporen was overdekt.³ Aan één kant was een versiering met een 4 cm lange groef met acht schuin gestelde dwarskerfjes met daartussen, onregelmatig verspreid, een negental vrij vage stippen getekend, zoals die ook wel op botfragmenten uit die tijd voorkomen.⁴

De bekendste versiering is wel de 'Venus van Geldrop', die in 1961 gevonden werd. Naar aanleiding van deze ontdekking werd door het BAI van de Universiteit Groningen onder leiding

² A. Wouters, Lijngravingen op artefacten van de jong-paleolithische vindplaats 'De Fransman'. In: Rondon het Leudal: Rondon het Leudal 64, 82-91 (1991).

³ A. Wouters, Artefacten van rendiergewei vervaardigd, uit Midden-Limburg. In: Archeologische Berichten no 8 (1980), blz. 147.

⁴ Govert van Noort en Ad Wouters, De jagers en verzamelaars van de Ahrensburgcultuur. In: Archeologische Berichten no 18 blz. 93 e.v. (1987).

van Bohmers een opgraving uitgevoerd.⁵ De steen is tussen een Ahrensburg en een vroeg mesolithische vondstconcentratie aangetroffen. De associatie is dus onzeker. Ook deze graving is aangebracht op een retouchoir. Overigens was vlakbij deze vindplaats al bij een opgraving in 1957 een fragment van een vlakke kwarsitische zandsteen met graving bestaande uit V-vormige groeven gevonden.

In 1973 werd op de Mookerheide een hanger van lei-lydiet gevonden met op één zijde een gegraveerde zigzagversiering. Links onder de biconische doorboring was de aanzet van een eerdere boorpoging nog te zien.⁶

Van jongere datum is de 'Danser van Wanssum'. Deze wordt in het Mesolithicum (midden steentijd) gedateerd. Eveneens uit het Mesolithicum is een retouchoir uit Venray versierd met gravingen bestaande uit geometrische patronen.⁷

Opvallend bij al deze vondsten is dat de meeste versieringen voorkomen op een retouchoir. Een voorwerp kennelijk dat men voortdurend bij zich droeg. Het voorwerp uit Swalmen is zeker geen retouchoir. Mogelijk heeft het gediend als amulet, maar zeker weten doen we het niet. Wel is er in de tekening

⁵ A. Bohmers & A. Wouters, Belangrijke vondsten van de Ahrensburgcultuur in de gemeente Geldrop. Brabants Heem XIV, 3-28 (1962).

⁶ Govert van Noort en Ad Wouters, idem in zelfde artikel (no 18) vermeldt vindplaats uit 1973 Mookerheide (blz. 81).

⁷ L.B.M. Verhart & M. Wansleeben, Tussen America en Siberië: enkele aspecten van het Maasdalproject. In: A.T.L. Niklewicz-Hokse en C.A.G. Langerwerf (red.). Bundel van de steentijddag 1 april 1989 (1990)

enig overeenkomst te bespeuren met de retouchoir van het Linnerveld. Maar te weinig om hieruit nieuwe gezichtspunten te vinden.

Verder blijft nog steeds een raadsel wat de afbeelding voorstelt. Voor wat de vondst van het Linnerveld betreft, zijn er al diverse suggesties gedaan:

Het is de afbeelding van de vrouwelijke schaamstreek of venusheuvel; wat betekenen dan de horizontale lijntjes.

Het is het symbool (merk) van de eigenaar van de steen of de stam waartoe iemand behoort. Vooral in de etnografie zijn hier veel voorbeelden van te vinden.

Het is een tent, die afgedekt werd met repen berkenbast?

Duidelijk moge blijken dat hierop voorlopig geen antwoord op te geven is. Misschien is het wel weer een signaal om wat meer op deze, hoewel moeilijk herkenbare, voorwerpen te letten.

W. Luys

De tijd van het Rijke Roomse Leven

Het herinneringsprentje van Arnold Hubert Thijssen uit Belfeld aan het H. Vormsel op 14 november 1901 (nu dus bijna een eeuw geleden).

Op de achterkant van het prentje staat de volgende tekst:

H. SACRAMENT DES VORMSEL

Door Zijne Doorl. Hoogw.

Mgr. Jos. Hub. Orchmanns,

Bisschop van Roermond,

Toegediend geworden aan

Thijssen Arnold Hubert

In de Parochie-Kerk van St. Martinus te Tegelen.

De Pastoor van Belfeld

P.A. Dols

GEBED.

Heilige Geest die U gewaardigd hebt in het H. Vormsel op mij neder te dalen, ten einde mijne ziel met Uwe heilige gaven en den overvloed Uwer genade te verrijken, ontvang daarvoor mijnen nederigen dank, en maak dat ik dien kostbaren schat Uwer weldaden niet alleen behoude, maar dat ik dien steeds vermeerdere door eene gedurige waakzaamheid over mij zelve en eenen altoos toenemenden ijver voor het gebed en de oefening aller goede werken; door Jesus Christus, onzen Heer.

Amen.

Sjra Vintcent

Archiefervaringen

Door diverse omstandigheden kwam ik weer eens op het Rijksarchief van Overijssel in Zwolle terecht.

Omdat de familie Klinkhamer mij de laatste tijd nogal bezig had gehouden, besloot ik een oude belofte in te lossen.

Reden daarvoor was ook, dat de Historische Vereniging Hardenberg en Omgeving in haar Tijdschrift 'Rondom den Herdenbergh' in een zestal pagina's (A5-formaat) de geschiedenis beschreef van het geboortehuis van mijn echtgenoot. Zijn grootvader had dit pand tegenover het station in Mariënborg laten bouwen direct bij de aanleg in 1906 van de spoorlijn Almelo - Mariënborg.

In 1907 aanvankelijk 'Stations-Koffiehuis' genoemd, maar toen de laatste trein niet verder dan deze plaats reed, veranderde de functie in: 'Hotel Café Billard'.

De bijdragen voor dit artikel kwamen van diverse kanten, waaronder drie foto's van onze kant.

Toen ons dit tijdschrift werd toegestuurd waren we verrast door het feit, dat zij via een advertentie heel wat te weten waren gekomen over het bezit aan onroerend goed.

In augustus 1919 laat grootvader Jan Klinkhamer deze zaken n.l. verkopen door Notaris Zwamborn, exclusief het café, dat dan in eigendom over gaat aan Herman Klinkhamer, mijn schoonvader.

Het kadaster als bron

Bij het Rijksarchief in Zwolle, dat een prachtige facelift had ondergaan, besloot ik het kadaster te raadplegen, om achter nadere gegevens van dat bewuste onroerend goed te komen.

De Gids voor stamboomonderzoek in Overijssel en Flevoland: 'Overijsselaars gezocht' had mij wat dat betreft al goed de weg gewezen. Daarin wordt de kadastrale en hypothecaire boekhouding behandeld als toegang op de notariële archieven. In de Registers van overschrijving vindt men alle akten van eigendomsovergang vanaf 1838 met alfabetische toegangen per persoon.

Toen ik de notariële akten van notaris Zwambom uit de bewuste periode opvroeg via de computer, kreeg ik de mededeling dat deze stukken niet raadpleegbaar waren. Ik begreep er niets van, want de tijd van 75 jaar was toch wel voorbij. Het hoofd van de studiezaal verklaarde mij, dat die tijd verlengd was, omdat er nog wel eens problemen binnen families voorkwamen over erfenissen.

Omdat het hier echter geen erfenis betrof, kon ik een verklaring invullen, die inhield, dat bij publicatie het te publiceren stuk ter inzage gegeven moest worden aan de archivaris.

Ik had daarna al vlug de stukken op mijn tafel. Het waren zulke verrassende aankopen, die Jan Klinkhamer toch eenmaal gedaan moest hebben, dat ik per onroerend goed de aankoopdatum heb opgespoord in de kadasterregisters. Van een stuk heidegrond te Sibculo was (bij de verkoopakte) in een aparte verklaring gemeld, dat de akte gepasseerd was bij notaris Weys te Coevorden. Dat wordt dus een reisje naar het Rijksarchief in Assen.

Voor de andere aankoopakten moet ik nog een ander register van het kadaster raadplegen, waarin ik dan de namen van de notarissen kan vinden.

Conclusie

Ik had nooit gedacht, dat het snuffelen in het kadaster zo veel zou opleveren. Met een schat aan gegevens keerde ik weer huiswaarts. Het is echt iedereen aan te bevelen, om ook eens die weg te bewandelen.

Coby Klinkhamer-van den Assem

Belfeld 100 jaar geleden

J U L I

Notaris Vogels verkoopt 9 juli ten verzoeken van en ter herberge van Helena Teeuwen, weduwe van der Biesen, de navolgende veldvruchten: 4 percelen rogge, 1 perceel haver, 1 perceel erwten en lupinen en 1 perceel gras, gelegen Venneken, Polder, op de Heide, Gaasbeek en Kruisstraat. Alles tegen hagelschade verzekerd. Opbrengst f 75,75.

A U G U S T U S

In augustus en september zal schouw worden gevoerd over de volgende waterlossingen: Koelengraaf, Gansbeek, Broekbeek I, Broekbeek II, Leijgraaf, Schelkensbeek, Molenbeek en Alsbeek.

S E P T E M B E R

Op 9 september maakt veldwachter Emans proces verbaal op tegen de herbergierster Hendrina Hubertina Valentijn, huisvrouw van Th. Lankes, omdat zij zonder vereiste vergunning sterke drank in het klein verkoopt.

* * *

Vermist een bruine getijgerde karhond. Tegen betaling terug te bezorgen bij L. van Dijk.

Wim Hoezen

De kloostertuin van het H. Hartklooster te Reuver (nu bejaardenklooster "Oppe Ruiver")

De Kloostertuin werd in eerste opzet aangelegd in 1891 tegelijk met de bouw van het klooster. In 1981 werd ze deels vernieuwd in het kader van een verbouwing van het klooster. Qua opzet en speelse aanleg is het vergelijkbaar met een Engelse tuin. Opvallende elementen in de tuin zijn: het kloosterkerkhof, de laan van kastanjabomen, de Mariagrot en van recentere datum de vijver met een kleine waterval.

Kloosterkerkhof

In de kloostertuin bevindt zich een zusterkerkhof. Hierop staan in een rij enkele tientallen kruisen. De uitvoering van de grafkruisen is sober en eenduidig. Deze graven dateren allemaal van na 1946. Van voor 1946 zijn geen zustergraven meer over. Niet ver van deze graven ligt namelijk een graf, waarin de gestorven zusters van voor 1946 zijn herbegraven. Alle keramische opschriften van de oude graven heeft men verzameld en er een tegelvloertje van gemaakt. Onder dit vloertje bevindt zich weer een laag keramische tegeltjes, maar nu met de opschriften van de oudste graven.

Een aparte begraafplaats heeft rector Elsensohn gekregen. Hij overleed in april 1944.



Laan van kastanjabomen

Langs de oude toegangsweg vanaf de Pastoor Vranckenlaan vinden we een fraaie laan van rode kastanjabomen. Deze laan is er al vanaf de bouw van het klooster in 1891. De laan staat beschreven in het boek "Bomen in Limburg". Gezien de toestand van enkele bomen verdient het aanbeveling om de bomen langs deze laan eens door een bomendeskundige te laten bekijken.



Een Maria-grot

In een hoek van de kloostertuin ligt een prachtige Maria-grot. Ze is gebouwd door joden die in november 1938 na de Kristallnacht uit nazi-Duitsland naar Nederland vluchtten. Een officieel monument is de grot niet. Maar wat niet is, kan wellicht nog komen. Rond 120 Duitse joden staken eind december 1938 na de beruchte Kristallnacht bij Heerlen de grens over en reisden door naar de Nederlandse hoofdstad. Van daaruit werden ze door het Amsterdamse Vluchtelingencomité ondergebracht in het klooster in Reuver. In augustus 1939 vertrokken de joden weer, per schip over de Maas naar Holland, omdat ze Reuver te dicht bij Duitsland

vonden liggen. In de oorlog kwam het grootste gedeelte van de groep Joodse mannen via kamp Westerbork in Duitse concentratiekampen terecht.

Tijdens hun verblijfperiode in Reuver bouwden ze eigenhandig uit dankbaarheid in de kloostertuin een Maria-grot van stenen en sintels van de Reuverse greswaren-industrie Teeuwen.

Een rondboog van stenen en sintels, overgroeid door klimop. Ervoor een beeldje van een knielende Bernadette van Lourdes. In een nis een beeld van de Moeder Gods. Blauwwit is haar kleding, net als de vlag van de Joodse staat Israël.

Joden vereren Maria normaliter niet. In het kader van 45 jaar bevrijding werd op initiatief van Theo Pinkewitz, die destijds één van de joden die er ook bij was, een bronzen plaquette geplaatst. De plaquette staat op een sokkel van ca ½ m hoog, gemetseld van kleine straatsteentjes. Hierop de tekst: "Dank aan de zusters Dominicanessen voor de opvang en getoonde liefde in een hopeloze tijd. De Duits-Joodse vluchtelingen 1939-1989". De plaquette werd gratis vervaardigd door bedrijf METACO uit Reuver. Op 5 mei 1990 werd de plaquette onthuld door Werner Bloch. Hij was ook één van de Joodse vluchtelingen die de Tweede Wereldoorlog overleefd hebben.

W. Luys

Selectie jongere bouwkunst zgn. MSP (1850-1940)

Het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) en het Monumenten Selectie Project (MSP) zijn onderdelen van een groot-schalige inhaaloperatie, die voortkomt uit het feit dat er in het verleden slechts mondjesmaat gebruik is gemaakt van art. 1 lid b.1 van de Monumentenwet. Dat artikel bepaalt namelijk, dat bouwkundige objecten en stedenbouwkundige structuren minstens vijftig jaar oud moeten zijn om in aanmerking te komen voor rijksbescherming. Objecten kunnen na vijftig jaar een status als rijksmonument krijgen, stedenbouwkundige structuren of waardevolle dorpsensembles de status van beschermd dorps- of stadsgezicht.

Medio jaren tachtig stelde men vast dat het bestand aan rijksmonumenten en beschermde gezichten voor het overgrote deel bestond uit kerken, woonhuizen, boerderijen, stads- en dorpsgezichten ouder dan 1850. Omstreeks 1900, toen men bovengenoemde 50-jaren-eis formuleerde als uitgangspunt voor de activiteiten van monumentenzorgers, lag de beschermingsgrens bij 1850. Maar hoewel het uitdrukkelijk de bedoeling was deze grens als een dynamisch gegeven te beschouwen, is sindsdien het jaar 1850 uitgangspunt voor de activiteiten van monumentenzorgers gebleven.

In de periode van 1850-1940 hebben zich echter zeer belangrijke ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van de bouwkunst en de stedenbouw. Bijvoorbeeld de opkomst van architectuurstromingen als de Jugendstil, de Art Nouveau, de Amsterdamse School en het daarmee verwante expressionisme, of het zgn. Nieuwe Bouwen. De ontwikkeling van de industriële samenleving heeft ook zeer waardevolle bedrijfsgebouwen opgeleverd. Bijvoorbeeld de Wiebengahal op het Maastrichtse Céramiqueterrein, de restanten van de Limburgse mijnindustrie, of de steen- en pannenfabrieken van Midden- en Noord-Limburg.

Op stedenbouwkundig gebied behoren de aanleg van singels op voormalige vestingwällen, de villaparken en sociale woningbouwcomplexen of tuindorpen tot de specifieke ontwikkelingen die zich tussen 1850 en 1940 hebben voorgedaan.

Om binnen een periode van ongeveer 10 jaar aan deze beschermingsachterstand een eind te maken, is men in Nederland omstreeks 1987 begonnen met de uitvoering van het zogenaamde Monumenten Inventarisatie Project en het Monumenten Selectie Project, kortweg MIP en MSP genoemd. De uitvoering van deze projecten kwam in handen van de twaalf provincies en de vier grote randstadgemeenten, de Rijksdienst voor de Monumentenzorg werd verantwoordelijk voor de projectcoördinatie.

De hoofddoelstelling van het MIP was om in een tijdsbestek van enkele jaren een zo breed mogelijke inventarisatie te maken van de bouwkunst en de stedenbouwkundige structuren uit de periode 1850-1940. Met andere woorden: wat is er nu precies aan bouwkunst en stedenbouw uit deze periode bewaard gebleven?

De uitvoering van het MIP heeft in de provincie Limburg ruim viereneenhalf jaar in beslag genomen. Het resultaat was een bestand van bijna 13.000 panden en 86 potentiële stads- en dorpsgezichten. Voor elke gemeente is een rapport samengesteld, waarin een overzicht van de ter plaatse geïnventariseerde bouwkunst en stedenbouw is opgenomen. In het voorjaar van 1994 is bovendien, in het kader van een landelijke boekenreeks over jongere bouwkunst, een geïllustreerde publicatie over de inventarisatieresultaten in de provincie Limburg verschenen: "Architectuur en stedenbouw in Limburg, 1850-1940".

Op grond van de MIP-resultaten wordt sedert 1993, in het kader van het Monumenten Selectie Project, door de provincie Limburg in nauwe samenwerking met de gemeenten een selectie gemaakt die ten hoogste 9% van de geïnventariseerde panden en 25 % van de stads- en dorpsgezichten zal

betreffen. Deze objecten en structuren zullen door de gemeenteraden ter bescherming bij het Rijk worden voorgedragen.

In 1999 is men gestart met de selectie van monumenten in selectiegebied Maasvallei (Arcen en Velden, Gennep, Grubbenvorst, Meerlo-Wanssum, Beesel, Bergen, Belfeld, Broekhuizen, Mook en Middelaar, Tegelen en Venlo). Uit de eerste selectie kwamen de volgende objecten in aanmerking:

1.	Bergerhofweg 15	Reuver	Carré-boerderij
2.	Kerkplein 2	Beesel	St. Gertrudiskerk
3.	Markt 18	Beesel	Voormalig gemeentehuis
4.	Muiterdijk 6	Beesel	Gerardushoeve
5.	Muiterdijk 8	Beesel	Antoniushoeve
6.	Muiterdijk 10	Beesel	Willibrordushoeve
7.	Rijkel 1	Beesel	Wegwijzer
8.	Stationstraat 8	Reuver	Station
9.	Past. Vranckenlaan 2-6	Reuver	H. Hartklooster
10.	Waterlooseweg	Beesel	Kasteel Waterloo

Deze lijst werd opgesteld aan de hand van een aantal criteria, zoals: cultuurhistorische waarde, architectonische waarde (bouwstijl, bouw materiaal), ensemble waarde (ligging, omgeving), gaafheid, structuur en oorspronkelijke functie en zeldzaamheid. Door de monumentencommissie werd hieraan nog het H. Hartbeeld in Reuver toegevoegd.

Ook werd de wens te kennen gegeven om, als het klooster zou worden opgenomen, tevens de kloostertuin mee te nemen.

Vanwege de grote aantallen geselecteerde objecten in ons land werd landelijk afgesproken om tijdens veldonderzoek de criteria strenger toe te passen. Daardoor bleven van de geselecteerde monumenten in de gemeente Beesel nog over: Bergerhof, de Willibrordushoeve, het H. Hartbeeld en kasteel Waterloo. Omdat het klooster al op de gemeentelijke monumentenlijst staat, maar niet de kloostertuin, heeft de heemkundevereniging het plan opgevat om de kloostertuin alsnog



op te voeren als gemeentelijk monument. Inmiddels is bij de gemeente Beesel het verzoek ingediend. Over de afloop hopen we in de volgende Zeumer te berichten.

W. Luys

Soldaten op doortocht ...

Door de ligging langs de oude route langs de oostkant van de Maas heeft onze omgeving altijd veel last gehad van doortrekkende troepen. Over veel van deze troepenbewegingen is heel wat bekend en geschreven. Dat geldt echter nauwelijks voor de soldaten ('miles') die deelnamen aan deze veldtochten. Sommigen onder hen verkeerden waarschijnlijk hun hele leven in typische macho-groepjes, anderen werden op hun tochten vergezeld door hun vrouw of gezin. Sommige vrijgezellen troffen in onze contreien hun levensgezellin en bleven er wonen, anderen lieten hier een hevig gedesillusioneerd meisje achter met een kind of bliezen hier hun laatste adem uit, ver van hun plaats van herkomst.

Van velen van hen is geen naam bekend. Wie was bijvoorbeeld de ongelukkige waarover de gemeenterekening van Beesel op 13 maart 1651 schrijft: *'Item aen borgemeester Peter van Wessum so hij voor ons verschoten heeft aen den corone[n]n wegen den soldaet alhier doet gheslagen, ende vorts ten huysse van Margreit Bammelraij in het accorderen van de selven verteert is, ende voorts dat die van Belfent verschoten hebben, beloept in alles voor onsen quote 228 gl 8 st'*. En elders in dezelfde rekening: *'Noch compt Evert [Ellens] van die doetskiste van den doet ghevonden soldaet ende andere onkosten 7 gl 19½ st'*.

Dit artikel probeert niet om een beeld te schetsen van hoe zij leefden, daarvoor zijn de gegevens te summier. Veeleer is deze bijdrage bedoeld om hun namen bekend te maken onder een wat breder publiek, zodat vooral in samenwerking met andere heemkundeverenigingen en genealogen in binnen- en buitenland weer een hulpmiddel ontstaat bij het zoeken naar een groep mensen die, net als bijvoorbeeld schippers, uit genealogisch oogpunt 'lastig' heeft geleefd.

-
- Beâ, Franciscus**, niet-katholiek; gehuwd met Margarita Geori, waarvan een dochter Beatrix, ged. Swalmen 3-9-1760.
- Beckers, Joannes**, ged. Beesel 12-3-1755, overl. als soldaat in het Holland leger 28-8-1794, zn. van Wilhelmus Beckers en Theodora Simons; tr. Beesel 16-6-1777 met Helena Smits, waarvan twee kinderen.
- Beijer, Arnoldus**, bij zijn overlijden te Beesel (22-12-1789) soldaat onder de Staten, oud ongeveer 80 jaar.
- Bisschops, Joannes**, uit Mulbracht (D); tr. (plaats onbekend) met Mechtildis Peters uit Beesel, waarvan op 5-2-1739 reeds een buitenechtelijk kind.
- Bloemen, Petrus**; gehuwd met Gertrudis Hermans, waarvan een dochter Catharina, ged. Swalmen 18-7-1676.
- Bongers, Jacobus**, bij overlijden (Beesel 22-3-1788) soldaat in het leger van generaal Palardi onder kapitein Eleghuijsen; tr. Beesel 7-1-1767 met Joanna Rutten, waarvan tussen 1767 en 1784 zeven kinderen.
- Borgie, Henricus**, ged. Beesel 18-1-1752, zn. van Ludovicus Borgé en Maria Derix. Verkoopt op 8-2-1790 samen met zijn moeder het ouderlijk huis te Reuver, daarna wordt niets meer van hem vernomen
- Charget, Joannes**, 'militis imperatoris sub regimine generalis Holsteenbeeck'; gehuwd met Eva Susanna Beiterin, waarvan een dochter Anna Apollonia, ged. Swalmen 4-5-1712.
- Croonen, Joannes Fredrick**, zoon van Jan Croonen en Catharina Lindemans uit Swalmen, op 16-11-1734 vermeld als soldaat ten dienste van de Staten van de Verenigde Nederlanden onder het regiment van de overste Marvela.
- Custers, Matthias**, uit Dillickrath (D), ex-soldaat en kleermaker; tr. Belfeld 24-4-1785 met Mechtildis Rijvers.
- Daemen, Henricus**, verm. zn. van Joannes Damen alias Cromptvoets en Maria Paulissen; gehuwd met Elisabeth Goltstein, waarvan vijf kinderen ged. te Swalmen tussen 1716 en 1731 (met hiaten).
- Firmans, Josephus**, gehuwd met Maria Kempen, 'qui pertinent ad copias militares Austriacus' en waarvan een dochter Maria Catharina, ged. Swalmen 2-8-1779.
-

-
- For, Ernestus;** gehuwd met Catharina Weber, waarvan een zoon Joannes, ged. Asselt 5-6-1762.
- Heijnen, Henricus;** gehuwd met Catharina Ma... [onleesbaar], waarvan een dochter Anna Maria, ged. Swalmen 20-12-1712.
- Houwenstein, Casparus, 'milites invalidi';** gehuwd met Maria Anna Scholtzin, waarvan een zoon Joannes Nicolaus, ged. Swalmen (Schaarbroek) 11-8-1778, overl. ald. 17-8-1778.
- Janssen, Gerardus,** Hollands soldaat; van hem en Anna Margaretha Metz een buitenechtelijke dochter Maria, ged. Belfeld 20-4-1772.
- Janssen, Henrick,** uit Tongeren, soldaat onder La Faille; tr. Swalmen 12-6-1680 met Cornelia Vaessen, waarvan vier kinderen. Vergelijk akte d.d. 25-8-1688 in het Schepenbankarchief van Swalmen en Asselt inzake ophanging van een Hendrik Janssen te Swalmen.
- Janssen, Joannes;** van hem en Margaretha Geulen uit Beesel een buitenechtelijk dochter Maria, ged. Beesel 25-3-1744.
- Janssen, Nicolaus;** gehuwd met Mechtildis Coenen, waarvan een zoon Joannes, ged. Swalmen 15-2-1678.
- Keldermans, Gerhardus;** gehuwd met Elisabetha Breesman, waarvan een dochter Anna Elisabetha, begr. Belfeld 22-5-1709.
- Langes, Joannes Henricus,** geb. te Zutphen, gepensioneerd soldaat van de Staten Generaal van Holland onder generaal Rechteren ; tr. 1) Maria Catharina Jansen, overl. Beesel 30-11-1789; tr. 2) Beesel 14-9-1790 met Joanna Meurs.
- Linsen, Petrus, 'militis Extranei';** van hem en Anna Gubbels een buitenechtelijke zoon Joannes, ged. Swalmen 30-1-1683.
- Mulders, Simon;** gehuwd met Gertrudis NN, waarvan een dochter Gertrudis, ged. Swalmen 30-9-1747.
- Naus, Arnoldus,** soldaat onder de Staten Generaal, machtigt op 29-4-1725 een schepen van Swalmen tot de overdracht van zijn bezittingen aldaar.
-

-
- Puddomi, Petrus**; gehuwd met Theodora Vreeden. Het register vermeldt niet of het hier daerwerkelijk een soldaat betreft. Van hen een kind, overl. Belfeld 8-12-1710.
- Quidam, Petrus**; Brandenburgs soldaat uit Leuth (D); van hem en Catharina Peters uit Beesel een buitenechtelijke dochter Maria, ged. Beesel 13-11-1744.
- Reijnders, Joannes**; gehuwd met Clara Cuypen uit Kessel, waarvan vijf kinderen tussen 1686 en 1700.
- Reijnders, Theodorus**; tr. Beesel 28-1-1734 met Elizabetha Janssen waarvan twee kinderen. Van Dirk wordt na 21-1-1751 niets meer vernomen.
- Richter, Christianus**; gehuwd met Francisca Richterin, waarvan een zoon Franciscus Antonius, ged. Swalmen 11-4-1763.
- Samanskij, Stanislaus** uit Polen; gehuwd met Rosalia Gnopienta (geb., ged. en geh. te Rshipez Kij..ole in Polen, militairen onder het legioen van de heer Winckenstein in de compagnie van heer overste Ullrich van Adelstein), waarvan een dochter Barbara, ged. Beesel 19-2-1794 (get. Joannes Steininger geb. en ged. te Wenen, 'præfati legionis et compagniae corporalis' en Barbara Savatil geb. en ged. te Klatou in Bohemen, allen tijdelijk verblijvend te Beesel).
- Schreurs, Paulus**, soldaat in het regiment van Holstein; leent op 15-2-1765 geld uit met als onderpand Beeselse goederen, welke lening op 13-3-1789 bij hem wordt afgelost.
- Smets, Wilhelmus**, ongehuwd soldaat, overl. Beesel 26-2-1768.
- Smit, Caspar**, luitenant in het Hollands leger, overl. Beesel 6-4-1768.
- Tessers, Willem** uit Swalmen; vermeld als ongehuwd soldaat onder de compagnie van de gouverneur van Roermond, 21-4-1677.
- Wijnbergh, Johannes Michaelis**, 'militis ducis uiliasis'; gehuwd met Josina Wijnbergh, waarvan een zoon Arnoldus, ged. Swalmen 5-1-1709.
-

-
- Wilraije, Albertus van**, soldaat in het Spaanse leger; tr. Asselt 24-5-1622 met Elisabeth Willems.
- NN, Johan Baptiste**, soldaat in het leger van de Prins van Nassau; van hem en Margrita Sillen een buitenechtelijke dochter, ged. Swalmen 9-4-1691.
- NN**, soldaat gehuwd met Anthonia Faessen uit Swalmen, waarover een kerkelijk proces d.d. 6-9-1702.
- NN**, soldaat van Hannover; van hem en Christina Koerstjens een buitenechtelijke dochter Petronella, ged. Belfeld 24-8-1747.

Loe Giesen